

Ohjeet

Tervetuloa keskustelemaan!

Kädessäsi olevat keskustelukortit tukevat Lapset puheeksi® (LP) -keskustelua. Voitte tutustua näihin ohjeisiin yhdessä keskustelijoiden kanssa. Tarkempaa tietoa LP-keskustelusta, perheen toimivasta arjesta sekä lapsen suotuisasta kehityksestä löydät Lapset puheeksi® -lokikirjoista.

Tutustu lokikirjoihin skannaamalla QR-koodi.

Kortteja voidaan käyttää keskustelussa lapsen vanhempien kanssa tai lapsen/nuoren ollessa mukana. Teemakortin kuvallinen puoli on erityisesti lapsille kohdennettu – toisella puolella on pelkistetympi puoli nuorille ja aikuisille. Keskustelijat voivat itse valita kumpaa puolta korteista käytetään.

Ohjevideon korttien käytöstä löydät MIELI ry:n verkkosivuilta: mieli.fi/lp-kortit-video

Mikä on Lapset puheeksi® (LP) –keskustelu?

LP-keskustelua ohjaa Lapset puheeksi® –menetelmäkoulutuksen käynyt työntekijä. Työskentelyn ensimmäinen tavoite on luoda tasavertaista keskustelua. Keskustelussa on tärkeää kuulla jokaista keskustelijaa joka teemassa. Kaikkien keskustelijoiden tieto ja kokemus lapsen ja perheen arjesta ovat tärkeitä. Erilaiset ajatukset ja kokemukset auttavat tuomaan esiin lapsen vahvuuksia. Ne auttavat myös mahdollisissa vaikeuksissa. Työskentelyn toinen tavoite on suunnitella yhdessä toimivaa arkea toimintasuunnitelmaan, vahvuuksia hyödyntäen. Arkea tukevia tekoja suunnitellaan kaikkiin lapsen arjen ympäristöihin.

Keskusteluun voi osallistua myös muu lapsen arjen tärkeä aikuinen vanhempien lisäksi.

Miten työskennellään?

TASAVERTAINEN KESKUSTELU

Kortissa lukee keskusteltava asia. Asiasta keskustellaan laajasti huomioiden kaikkien keskustelijoiden kokemus ja kaikki lapsen arjen ympäristöt (esim. koti, koulu ja vapaa-aika). Tarkoituksena on keskustella yhdessä siitä, miten asiat, ihmiset tai ympäristö aiheeseen vaikuttavat. Tavoitteena ei ole niinkään arvioida lasta yksilönä.

Lisäksi pohditaan onko kortissa lukeva asia vahvuus vai haavoittuvuus kyseisissä ympäristössä. Tärkeää on kuulla kaikkien keskustelijoiden näkökulma.

Solantaus (2019) määrittelee Lapset puheeksi® -lokikirjassa käsitteet seuraavasti: Vahvuus tarkoittaa asiaa, joka sujuu tavanomaisesti. Vahvuuksiin panostamalla tuetaan arjen toimivuutta kaikissa ympäristöissä. Vahvuuksia eivät siis ole pelkästään erityiset kyvyt tai onnistumiset. Haavoittuvuus on asia, joka on jo ongelma, sekä asia, josta voi syntyä ongelma, jos mitään ei tehdä. Näissä tilanteissa toimiminen on ongelmien ennaltaehkäisyä.

VAHVUUS VAI HAAVOITTUVUUS?

Kun kortin aihe on keskusteltu, kortti laitetaan korttipakan mukana tulleeeseen laatikkoon. Laatikon kannesta muodostuu kaksi erillistä vahvuus- ja haavoittuvuus-laatikkoa. Jokaisen kortin kohdalla valitaan onko se haavoittuvuus vai vahvuus ja laitetaan se valittuun laatikkoon. Erilaiset mielipiteet kannattaa tuoda esiin!

TEHDÄÄN TOIMINTASUUNNITELMA

Keskustelun lopuksi palataan laatikkoihin päätyneisiin vahvuuksiin ja haavoittuvuuksiin. Niistä valitaan molempia; vahvuuksia ja haavoittuvuuksia, joihin suunnitellaan arjen tekoja. Valitkaa toimintasuunnitelmaan pieniä, konkreettisia tekoja arkeen. Sopikaa koska teot tapahtuvat ja palaatanko niiden toteutumiseen. Toimintasuunnitelmakehän saat täytettyä tai tulostettua MIELI ry:n verkkosivuilta löytyvistä lokikirjoista.

Miten löydän pakasta oikeat kortit?

IKONIT

Osa korteista ja teemoista on tarkoitettu vain tiettyyn ympäristöön, kuten esimerkiksi kouluun, varhaiskasvatukseen tai palveluihin. Eri ympäristöt on koodattu ikoneilla. Kerää oman ympäristösi kortit omaksi pakakseen ikoneita apuna käyttäen:

Varhaiskasvatus

Alakoulu

Yläkoulu

Palvelut

ALKU- JA LOPPUKESKUSTELU

Keskustelu alkaa aina alkukeskustelukortilla ja päättyy loppukeskustelukorttiin. Jos Lapset puheeksi® -keskustelu toteutuu kahdella kerralla, ovat nämä kortit käytössä molemmilla tapaamiskerroilla.

KORTTIEN VÄRIT

Keskustelu koostuu teemoista, jotka on erotettu eri väreillä. Teemoja ovat tunteet ja mieliala; kaverit ja tärkeät aikuiset; joka päivä toistuvat asiat; koulu, oppiminen ja hyvinvointi; vapaa-aika sekä vanhemmuus ja koti. Keskustelu käydään väriteemoittain edellisen luettelon mukaisesti tai lokikirjan ohjaamassa järjestyksessä. Lokikirjasta näet oman ympäristösi teemat.

TEEMOJEN OTSIKKOKORTIT

Otsikkokortteihin teemat on merkitty isoilla kirjaimilla. Otsikkokorteilla saat keskustelun rakenteen näkyville. Näin keskustelijoiden on helppo hahmottaa keskustelun kulku ja seurata montako teemaa on jäljellä. Tästä näet esimerkin ohjevideossa. Teemojen otsikkokorttien käyttö on vapaaehtoista.

Muistattehan aina tehdä myös toimintasuunnitelman!

Alkukeskustelu

Millä mielellä tulette tapaamiseen?
(kaikki keskustelijat, myös työntekijä)

Haluaisitteko kertoa jotain
perheestänne?

Ympäristöstänne?
(Esim. luokasta tai päiväkodista?)

Haluatteko jakaa jonkin mukavan
asian lapsesta/nuoresta?

Mitä lapsi/nuori haluaa kertoa ?

Loppukeskustelu

Onko vielä jotain (koulussa, päiväkodissa, kotona tai vapaa-ajalla), millä voisi olla merkitystä lapsen arjelle tai toiminnalle lapsen kanssa?

Asia voi olla vahvuus, haavoittuvuus tai jotain siltä väliltä.

Jotain kysyttävää?

Minkälainen olo jää tästä keskustelusta?

Jutellaanko vielä
jostain asiasta?

TUNTEET JA MIELIALA

TUNTEET JA MIELIALA

Tunteet ja mieliala

Lapsen tai nuoren mieliala ja tunteiden jakaminen

Lapsen tai nuoren mieliala ja tunteiden jakaminen

Uteliaisuus, luovuus ja oppimisen ilo

Uteliaisuus, luovuus ja oppimisen ilo

Kanssakäyminen, leikki ja joukkoon kuuluminen

Kanssakäyminen, leikki ja joukkoon kuuluminen

Tunteet ja mieliala

Kokemusten ja tunteiden jakaminen

Kokemusten ja tunteiden jakaminen

Ristiriitojen selvittäminen

Ristiriitojen
selvittäminen
lasten/nuorten
välillä tai
lasten/nuorten ja
aikuisten välillä

Huolet

Huolet

Muutokset

Muutokset

KAVERIT JA TÄRKEÄT AIKUISET

KAVERIT JA TÄRKEÄT AIKUISET

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Aikuiset, joille kertoa asioistaan

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Aikuiset, joille kertoa asioistaan

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lapsen/nuoren kaverit

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lapsen/nuoren kaverit

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Ryhmässä toimiminen ja tunne kuulumisesta ryhmään

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Ryhmässä toimiminen ja tunne kuulumisesta ryhmään

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Tärkeät aikuiset, kaverit ja harrastukset; sosiaalinen tukiverkosto

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Tärkeät aikuiset,
kaverit ja
harrastukset;
sosiaalinen
tukiverkosto

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Koulukaverit

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Koulukaverit

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Ajanvietto ystävien ja sukulaisten kanssa

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Ajanvietto ystävien ja sukulaisten kanssa

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lapsen/nuoren ja opettajan välinen suhde

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lapsen/nuoren ja opettajan välinen suhde

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lasten hyvinvointi

Kaverit ja
tärkeät aikuiset

Lasten hyvinvointi

JOKA PÄIVÄ TOISTUVAT ASIAT

JOKA PÄIVÄ TOISTUVAT ASIAT

Joka päivä
toistuvat asiat

Lapsen/nuoren kotityöt

Joka päivä
toistuvat asiat

Lapsen/nuoren kotityöt

Joka päivä
toistuvat asiat

Hygienia ja WC-toimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Hygienia ja WC-toimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Herääminen ja aamutoimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Herääminen ja aamutoimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Päivittäinen siirtyminen kouluun/päiväkotiin ja kotiin

Joka päivä
toistuvat asiat

Päivittäinen siirtyminen kouluun/ päiväkotiin ja kotiin

Joka päivä
toistuvat asiat

Pukeminen ja riisuminen

Joka päivä
toistuvat asiat

Pukeminen ja riisuminen

Joka päivä
toistuvat asiat

Ruokailu

Joka päivä
toistuvat asiat

Ruokailu

Joka päivä
toistuvat asiat

Vuorokausirytmi, uni ja palautuminen, iltatoimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Vuorokausirytmi, uni ja palautuminen, iltatoimet

Joka päivä
toistuvat asiat

Puhelin, pelit,
some, TV yms.

Joka päivä
toistuvat asiat

Puhelin, pelit,
some, TV yms.

Joka päivä
toistuvat asiat

Liikunta ja ulkoilu

Joka päivä
toistuvat asiat

Liikunta ja ulkoilu

KOULU, VARHAISKASVATUS, OPPIMINEN JA HYVINVOINTI

KOULU,
VARHAIS-
KASVATUS,
OPPIMINEN JA
HYVINVOINTI

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Osallistuminen koulussa tai päiväkodissa

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Osallistuminen koulussa tai päiväkodissa

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Oppiminen, tuen riittävyys, oppimishyvinvointi

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Oppiminen,
tuen riittävyys,
oppimishyvinvointi

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Koulussa/päiväkodissa viihtyminen

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Koulussa/ päiväkodissa viihtyminen

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Vanhempien ja koulun tai varhaiskasvatuksen yhteistyö

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Vanhempien ja koulun tai varhaiskasvatuksen yhteistyö

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Opintojen sujuminen

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Opintojen sujuminen

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Kodin ja koulun tai varhaiskasvatuksen kasvatuskäytännöiden yhteneväisyys

Kodin ja koulun tai varhais- kasvatuksen kasvatus- näkemysten yhteneväisyys

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

**Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista**

Läksyt

**Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi**

**Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista**

Läksyt

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Välitunnit ja siirtymätilanteet

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Välitunnit ja siirtymätilanteet

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Oppitunnit

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Oppitunnit

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Poissaolot ja myöhästyminen

Koulu, oppiminen
ja hyvinvointi

Keskustelkaa tilanteesta ja
siihen liittyvästä ilmapiiristä ja tunteista

Poissaolot ja myöhästyminen

VAPAA-AIKA

VAPAA-AIKA

Vapaa-aika

Mielekäs vapaa-aika

Vapaa-aika

Mielekäs vapaa-aika

Vapaa-aika

Vapaa-ajasta ja
menoista kertominen
ja sopiminen
(esim. kotiintuloajat)

Nuoren
vapaa-ajasta
ja menoista
kertominen ja
sopiminen
(esimerkiksi
kotiintuloajat)

Vapaa-aika

Liikunta ja ulkoilu

Vapaa-aika

Liikunta ja ulkoilu

Vapaa-aika

Tukiverkosto

Vapaa-aika

Tukiverkosto

Vapaa-aika

Perheen yhdessäolo

Vapaa-aika

Perheen yhdessäolo

Vapaa-aika

Yhdessäolo ja leikit sisarusten kanssa

Vapaa-aika

Yhdessäolo ja leikit sisarusten kanssa

VANHEMMUUS JA KOTI

VANHEMMUUS JA KOTI

Vanhemmuus
ja koti

Vanhemmuus

Vanhemmuus
ja koti

Vanhemmuus

Vanhemmuus
ja koti

Yhteistyö vanhemmuudessa

Vanhemmuus
ja koti

Yhteistyö vanhemmuudessa

Vanhemmuus
ja koti

Tunteet tämän lapsen vanhemmuuteen liittyen

Vanhemmuus
ja koti

Tunteet tämän lapsen vanhemmuuteen liittyen

Vanhemmuus
ja koti

Vuorovaikutus vanhempien ja lasten välillä

Vanhemmuus
ja koti

Vuorovaikutus vanhempien ja lasten välillä

Vanhemmuus
ja koti

Kodin ja lastenhoito, työnjako kotitöissä

Vanhemmuus
ja koti

Kodin ja lastenhoito, työnjako kotitöissä

Vanhemmuus
ja koti

Talous, raha ja stressi

Vanhemmuus
ja koti

Talous, raha ja stressi

Vanhemmuus
ja koti

Parisuhde, ilo ja yhdessäolosta nauttiminen

Vanhemmuus
ja koti

Parisuhde, ilo ja yhdessäolosta nauttiminen

Vanhemmuus
ja koti

Verkostoista ja palveluista saatu tuki

Vanhemmuus
ja koti

Verkostoista ja palveluista saatu tuki

Vanhemmuus
ja koti

Toisen vanhemman jaksaminen

Vanhemmuus
ja koti

Toisen vanhemman jaksaminen

Vanhemmuus
ja koti

Käytännön apu ystäviltä tai sukulaisilta

Vanhemmuus
ja koti

Käytännön apu ystäviltä tai sukulaisilta

Vanhemmuus
ja koti

Vanhempien keskinäinen tuki

Vanhemmuus
ja koti

Vanhempien keskinäinen tuki

Vanhemmuus
ja koti

Vanhemman jaksaminen, vointi ja lepo

Vanhemmuus
ja koti

Vanhemman jaksaminen, vointi ja lepo

Vanhemmuus
ja koti

Lapsen/nuoren suhde muihin aikuisiin

Vanhemmuus
ja koti

Lapsen/nuoren suhde muihin aikuisiin

Työelämä

Työn etsiminen ja saanti

Työn etsiminen ja saanti

Työelämä

Työnteon merkitys

Työelämä

Työnteon merkitys

Työssäkäynnin rutiinit

Työssäkäynnin rutiinit

Työelämä

Koulu- ja työkaverit

Työelämä

Koulu- ja työkaverit

Työelämä

Tulevaisuuden suunnitelmat

Työelämä

Tulevaisuuden suunnitelmat

Toimintasuunnitelma

Suunnitellaan toimet sekä valittuihin vahvuuksiin että haavoittuvuuksiin.

Kirjataan ylös tarvitaanko apua, keneltä ja missä asiassa?

Jatkotyöskentelyn neuvonpitoon löydät lokikirjoista Solantaus, Niemelä 2019.

